

Toch zou ik mij onbevredigd voelen, als ik thans mijn toespraak beëindigde. Er is niemand, die, beter dan uw voorzitter, kan overzien, wat er dit jaar door D.B. en H.B. gepresteerd is. Ik moet u naar eer en geweten zeggen, dat ik mij vaak opgejaagd voel door het tempo, waarin Bureau en Alg. Secretariaat de zaken behandelen en ik heb diep respect en grote bewondering voor het werk van het Bureau en van het Alg. Secretariaat.

Het is mijn innige overtuiging, dat een verder uitbouwen van het Bureau de bloei van onze Vereniging sterk zal bevorderen.

Straks wordt u de gelegenheid geboden uw oordeel over het werk van dit H.B. en van de haar assisterende commissies te geven.

Ik zou u daarbij met klem één verzoek willen doen: er is in jaren niet zo hard gewerkt als dit jaar en ik vrees dus dat er in jaren ook niet zoveel fouten en foutjes gemaakt zijn. Denk daarom bij uw critiek ook aan 't vele goede, dat zo gemakkelijk voetstoots aanvaard wordt.

Wij zijn hier als vrienden tezamen gekomen en in vriendschap willen wij deze middag besteden aan het doel, dat ons bindt: de bevordering van het werk van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.

Wijngaardslak en Segrijnslak

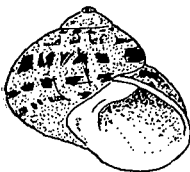
In de vorige Natura staat een ernstige fout. De heer Semler schrijft daarin, dat hij in de Wetenschappelijke Mededelingen de latijnse naam van de Wijngaardslak heeft opgezocht en dat deze zou luiden *Helix aspersa*. Niets is echter minder waar, want in Wet. Med. no. 7 staat Wijngaardslak = *Helix pomatia* en Segrijnslak = *Helix aspersa*.

Een vergissing is altijd mogelijk, maar ernstiger is, dat uw redacteur deze fout niet gezien heeft. Hij schaamt zich daarvoor diep.

Om u te laten zien, dat de Wetenschappelijke Mededeling geen blaam treft, volgt hier de beschrijving van de twee soorten, zoals daar is aangegeven:

Helix pomatia L. Minstens 4 cm hoog en breed. Columellaire zijde van de mondrand omgeslagen, doch niet tegen de laatste winding van de schelp aangedrukt. Er blijft derhalve tussen mondrand en laatste winding een soort navelspleet over. Schelp geelbruin, vaak met fletse spiraalbanden.

Helix aspersa O.F.M. Hoogstens 3 cm breed. Hoogte nog minder. De omgeslagen columellaire zijde van de mondrand is met de laatste omgang van de schelp versmolten, zodat er geen spoor van een navelspleet is. Schelp met bruine grondkleur en donkerbruine tot paarsbruine spiraalbanden, die zich tot een vlekkenpatroon kunnen oplossen.

Vele lezers hebben op de fout geattendeerd. Dit stemt tot verheugenis, want daaruit blijkt, dat Natura grondig gelezen wordt. Uit één brief nemen we een deel over, nl. die van Dr L. A. W. C. Venmans uit Moergestel, waarbij echter kan worden meegedeeld, dat Semler werkelijk twee Wijngaardslakken had meegebracht en geen Segrijnslakken.

1. Bij mijn weten is Deventer de meest oostelijke vindplaats in ons land van *Helix aspersa* Müller (de Segrijnslak). Het lijkt mij niet erg waarschijnlijk, dat deze soort, die haar optimum dicht bij de zee kust vindt, in Hengelo

voorkomt. Ubaghs vermeldt in zijn lijst van land- en zoetwatermollusken van de omstreken van Maastricht, in 1883, deze soort, doch het is zeer de vraag, of dit juist is, daar zij nadien, voorzover mij bekend, nooit meer in Limburg is aangetroffen.

2. *Helix pomatia* L. is de latijnse naam voor de Wijngaardslak. Vermoedelijk heeft de schrijver deze soort uit (Zuid) Limburg meegebracht, waar zij veelvuldig voorkomt, meer speciaal op kalkbodem, en zal dus het „beduidend kleinere” exemplaar, dat in Augustus 1954 in zijn tuin werd gevonden, tot deze soort behoren.
3. Het is zeer wel mogelijk, dat het in Augustus 1954, evenals het in de zomer van 1953 aangetroffen exemplaar, nakomelingen zijn van het in Juni 1952 uitgezette paar, al bevreemdt het wel enigszins, dat er slechts één exemplaar in 1953 en ook slechts één exemplaar in 1954 werden gevonden. Volgens *Germain, Faune de France*, Dl. 21 pag. 183, legt deze slak 60-90 eieren, zodat onder normale omstandigheden in twee jaar een nakomelingschap van enkele duizenden zou kunnen verwacht worden.
4. Inderdaad kan kalkgebrek de oorzaak zijn van het klein-blijven der schelp. In het onderhavige geval kan de verklaring ook een andere zijn: In ons land legt de Wijngaardslak in de zomermaanden — speciaal in begin Juli — haar eieren. Hieruit komen na 20 à 30 dagen de jongen tevoorschijn; deze zijn na één jaar wel volwassen, doch nog niet geheel volgroeid (de slak kan 4 à 5 jaar oud worden). Het exemplaar, dat in Augustus 1954 werd aangetroffen, kan dus — gesteld, dat het inderdaad afstamt van het uit Limburg overgeplante paar — zulk een wel volwassen, maar nog niet geheel volgroeid exemplaar zijn.

Mag ik aannemen, dat hiermede de fout hersteld is?

W. J. Prud'homme van Reine.

Waarnemingen, waarover men zich verheugt

Octopusje

De 12e Augustus 1954 ving een kennis van mij, Anneke de Kruijff, met een kunstvisje een jonge achtarm (*Octopus sp.*) in de Björnafjord bij Hjellestadt, niet ver van de Noorse stad Bergen. Het vissen geschiedt daar met een verchroomd loden visje aan een 60 meter lange lijn, die men uitgooit, waarna het visje naar de bodem zakt. Raakt het visje de bodem, dan wordt het pl.m. 1½ meter opgetrokken, (dit in verband met de op de bodem groeiende wieren) en dan op en neer gehaald, zodat het visje een dwarrelende beweging maakt. Zo vangt men daar pennen, gepen, etc.

Toen Anneke haar lijn op deze manier uitgooide en het visje de bodem raakte, tilde ze het van de grond en voelde er iets zwaars aan hangen. Ophalen was gauw gedaan en er bleek een spartelend inktvisje aan de lijn te zitten, die een haak in een van zijn vangarmen had gekregen. Min of meer een toevallige vangst dus! In de boot werd hij goed bekeken. Zijn lijf was 12 cm, de vangarmen ieder 20 cm lang. De kleur van het dier was roserood en de zuignappen waren crème gekleurd. De vangst werd gedaan: 60 m uit de kust op een diepte van 31 à 40 m. De temperatuur van het water was 14° C. en het was vrijwel windstil.

